

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 1983.

Συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο η προδοίος στη Δασική Ανάπτυξη. Όλοι οι στόχοι που τέθηκαν για το χρόνο, οι οποίους ήσαν οι πιο κάτω, επιτεύχθησαν:-

Προστασία των δασών, ειδικά ενάντια στις πυρκαϊές• αναδάσσωση καμένων και δλλων γυμνών εντόσεων• παραγωγή ξυλείας και δλλων πρόϊστων, σπόρων και φυτών• δασοκομική περιποίηση των συστάδων• διαχείριση των δασών, δασική εκπαίδευση, δασικά ερευναί, εφαρμογή της δασικής μηχανικής με σκοπό (α) την συντήρηση, ανάπτυξη και αύξηση των δασικών δρόμων, των δασικών τηλεπικοινωνιών και των δασικών ατιρίων και (β) εξασφάλιση νέων μηχανημάτων και εργαλείων και την συντήρηση εκείνων που υπάρχουν• προστασία του φυσικού περιβάλλοντος μέσα στα δάση, δημιουργία, επέκταση και συντήρηση των εκδρομικών χώρων• παροχή εργασίας στους περιοίκους των δασών.

Δ Α Π Α Ν Α Ι.

Έχοντας υπ'όψη τους πιο πάνω στόχους £1,692,613.000 μίλιας και £1,201,911.000 μίλιας εγκρίθηκαν στον Τακτικό Προϋπολογισμό και στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης αντίστοιχα. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε και από τους δύο Προϋπολογισμούς ήταν £2,654,274.000 μίλια.

Ε Σ Ο Δ Α

Επίδει από τα έμμεσα αγαθά των δασών τα οποία δεν μπορεύν να υπολογιστούν σε χρηματικές αξίες, το ποσό των £724,814.000 μίλιας εισεπράχτηκε από το Τμήμα Δασών σαν εισδόμημα. Επιπρόσθετα το ποσό των £184,580.000 μίλιας αντιπροσωπεύει την αξία ορισμένων πράτων υλών που παραχωρήθηκαν με πίστωση και το οποίο θα εισπραχθεί μέσα στον επόμενο χρόνο.

ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Όπως τονίστηκε στις Ετήσιες Εκθέσεις των προηγουμένων χρόνων, η προστασία των υπαρχόντων δασών ενάντια στη φωτιά,

ειδικά κατά τα εκτεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το αύριο μέλημα της Δασικής Υπηρεσίας. Τα αιδλουθά μέτρα πάρθηκαν για τη προστάσεα των δασών κατά των πυρκαϊών κατά τη διάρκεια του χρόνου:-

- 1) Λειτούργησε σώμα Δασοπυροσβεστών από 58 πρόσωπα. Το προσωπικό του Σώματος απασχολήθηκε σε διάφορα καίρια σημεία των δασών σε διάφορα έργα, ευρισκόμενο βέβαια σε συνεχή επικοινωνία με το Κέντρο, μεσω ραδιοτηλεφώνου.
- 2) Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες λειτούργησαν δέκα πυροφυλάκια βρισκόμενα πάνω σε νορυφές των βουνών. Τα πυροφυλάκια λειτούργησαν πάνω σε εικοσιτετράρη βάση με σκοπό την επισήμανση και αναγγελία των πυρκαϊών.
- 3) Περίπου 1.770 χιλιόμετρα δασικών δρόμων κατασκευάστηκαν και 3.210 χιλιόμετρα πλατύνθηκαν. Επιπρόσθετα 7.825 χιλιόμετρα στενοί δρόμοι και 33.940 χιλιόμετρα εξαγωγικοί δρόμοι, κατασκευάστηκαν, οι οποίοι ασφαλώς χρησιμοποιούνται και ως αντιπυρικές λωρίδες.
- 4) Κατασκευάστηκε μια δεξαμενή των 20,000 γαλονίων νερού στη τοποθεσία "Φίνοκλη" του Δάσους Πάφου και μια στην τοποθεσία "Κατσαράπης" τους δάσους Αδελφούς. Σε διάφορες συλήνες που περνούν από τα δάση ή σε δεξαμενές μπήκαν υδροστόμια, έτσι που να μπορούν να προμηθεύονται νερό οι δασικές πυροσβεστικές σε περίπτωση δασικών πυρκαϊών. Ένα υδροστόμιο μπήκε στη τοποθεσία Φινόκλη και ένα στους Δαμαλές του Δάσους Πάφου, ένα στον Κατσαράπη και ένα στον Ευλιάδο του δάσους Αδελφούς, δυο στον Κάτω Αμίαντο του δάσους Τροοδούς και ένα στον Ορμόντα του Δασικού Κολλεγίου.
- 5) Εγένοντο καθημερίνες περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής σύμβουλεύοντας και προενδοποιούντας τους γεωργούς και άλλους να μην ανέβουν φωτιά.

- (ντ) Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά, στην Αστυνομία και στο κοινό για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαϊών. Επίσης μεγάλη δημοσιότητα έγινε από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας.
- (νε) Η μηχανοποίηση που ξεκίνησε το 1978 με την απόκτηση πυροσβεστικών οχημάτων και αντλιών για την κατάσβεση των δασικών πυρκαϊών εστέφθη υπό πλήρους επιτυχίας. Ήταν ο Δασικός μας πυροσβεστικός στόλος αποτελείται τώρα από 6 πυροσβεστικά οχήματα, 3 πυροσβεστικές αντλίες τύπου Butcher 3 τύπου Albin 6 τύπου Zingler 6 βυτία εφοδιασμένα με 6 πυροσβεστικές αντλίες τύπου Briggs and Stratton 3 εφεδρικές τύπου Briggs and Stratton και άλλες 14 αντλίες.
- (νιι) Χρησιμοποιήθηκε δοκιμαστικά για τρίτη φορά η χρήση αφρού για τη κατάσβεση δασικών πυρκαϊών. Τα αποτελέσματα ήταν πολύ ενθαρρυντικά και το Τμήμα Δασών είναι τώρα έτοιμο για χρησιμοποίηση του αφρού σε μεγάλυτερη κλίμακα.
- Παρ' όλα τα μέτρα που πάρθηκαν, μέσα στο χρόνο 1983, 22 δασικές πυρκαϊές ξεκίνησαν και έκαψαν έκταση 16 εκταρίων (120 σκάλες). Μέρος από την έκταση που κάηκε δεν εκαλύπτετο από δενδρώδη βλάστηση. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι ο χρόνος που μας πέρασε ήταν ο 2ος καλύτερος από τον καιρό που ήρατούμε στοιχεία δηλαδή από το 1885. Όλες οι πυρκαϊές τέθηκαν κάτια από έλεγχο σχεδόν μόλις ξεκίνησαν η δε πιο μεγάλη απ' αυτές που έκαψε έκταση 9 εκτάρια (67 σκάλες) εδόνη και βούλα από ένα ηλικιωμένο που παρουσιάσθη στο δικαστήριο.
- Ο πίνακας που δίδεται πιο κάτω δείχνει τα δέκα καλύτερα χρόνια από πλευράς δασικών πυρκαϊών ως επίσης και τα δέκα χειρότερα από το 1885:-

Πίνακας για τα 10 καλύτερα χρόνια από πλευράς
Δασικών Πυρκαϊών από το 1885

Χρόνος	Αριθμός πυρκαϊών στα Κυβερνητικά Δάση	Ένταση που ορίζεται (Εκτάρια) Συδίλες	Παρατηρήσεις
1981	23	15 = (113)	1ος καλύτερος χρόνος
1983	22	16 = (120)	2ος "
1950	35	26 = (193)	3ος "
1952	41	26 = (193)	4ος "
1982	32	30 = (224)	5ος "
1965	40	38 = (282)	6ος "
1976	20	41 = (306)	7ος "
1939	38	49 = (368)	8ος "
1980	23	97 = (725)	9ος "
1972	61	99 = (745)	10ος "

Πίνακας για τα 10 χειρότερα χρόνια από πλευράς
Δασικών Πυρκαϊών από το 1885.

Χρόνος	Αριθμός Πυρκαϊών στα Κυβερνητικά Δάση	Ένταση που ορίζεται (Εκτάρια) Συδίλες	Παρατηρήσεις
1974	42	25,897 = (193,600)	1ος χειρότερος χρόνος
1956	126	7,583 = (56,686)	2ος "
1924	63	5,618 = (42,000)	3ος "
1890	40	4,414 = (33,000)	4ος "
1894	32	3,344 = (25,000)	5ος "
1964	65	2,706 = (20,231)	6ος "
1958	128	2,289 = (17,114)	7ος "
1919	102	1,338 = (10,000)	8ος "
1892	46	1,338 = (10,000)	9ος "
1932	140	1,314 = (9,825)	10ος "

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω πυρκαιῶν του 1983 δύκος από 654 ή.μ. δασικών δένδρων ξεράνθηκε.

Οι περισσότερες πυρκαιές ξεκίνονται από τις ιδιαίτερες περιφυσίες όπου οι ιδιοικήτες δεν λαμβάνουν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα και την αγαγματική σύνθετη για να ηφαλίσουν τα χωράφια τους τα οποία βρίσκονται κοντά στο δάσος.

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα εναντίον των πυρκαιῶν και καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό των πυρκαιῶν στο ελάχιστο δυνατό, μα αυτό δεν είναι δυνατό όχι τη συνεργασία του κοινού. Γι' αυτό η προσπάθεια μας στρέφεται στη διαφύτιση του κοινού και ειδικά των εκδρομέων και των γεωργών, αλλά ταυτόχρονα και η καταγγελία των παρανομούντων.

Πάρθηκαν επίσης τα συνήθη μέτρα εναντίον της παρανόμου βοσκής, η οποία ήτο μάλλον περιορίσμενη ειτός ελαχίστων περιπτώσεων.

Για τέταρτο χρόνο, και σε μεγάλη έκταση χρησιμοποιήθηκε το αερόπλάνο του Υπουργείου μας για αεροφενασμούς εναντίον της κάμπιας των πεύκων χρησιμοποιώντας το "Bacillus Thuringiensis" με πάρα πολύ καλά αποτελέσματα. Είναι βέβαια σχετικά λόγου πως μια τέτοια βιολογική καταπολέμηση δεν προκαλεί μόλυνση του περιβάλλοντος.

Αναδάσωση:

Η έκταση που αναδάσωθηκε ανέρχεται στις 5,618 σιάλες (752 εκτάρια), ενώ άλλες 607 σιάλες (81 εκτάρια) που καλλιεργήθηκαν μέσα στο 1983 θα φυτευθούν τη σπαρούν μέσα στο 1984. Οι δάπνες για την αναδάσωση ήταν £337,948 και ήσαν κατά £7,052 λιγότερες από το προηγούμενο χρόνο. Αναδάσωση έγινε στα δάση Πάφου, Τροδούς, Αδελφού, Ραντί, Λεμεσού, Μαυραλέδες, Φρενάρου, Μεγάλης Μούτης, Αγ. Νικάνδρου Ι, Αγ. Νάπας, Ευλοφάγου, Τάφοι των Οηέδων, Κοφιναριών, Αχναριών, Κάννες Α + Γ, Ρουσαμούτη Α, Καιορατζίδες Α + Β, Νεολίνας και Μαχαιρά.

Κατά το έτος 1983 η εργασία του Κλάδου Δασικής Επέκτασης συνεχίστηκε. Έτσι μια έκταση 317,43 εκτ. (2373 σιάλες) που βρίσκεται στα Κελοκέδαρα, Αλάμπρα, Σια, Μοσφιλωτή, Μαρί, Χοιρονοιτία και Ήργος ηηρύχθηκε σε Κρατικό Δάσος. Συγκεκριμένα ηηρύχθηκαν τα εξής δάση. α) Ζιριπιλλή, β) Καρρής (Ι-ΧVII), γ) Ψουμάδες Ι και ΙΙ, δ) Χ'Λαζάρηδες και γ) Χωραφερή. Μια άλλη έκταση γύρω στα 643 εκτάρια (4808 σιάλες) σε διάφορες περιοχές της Κύπρου χαρτογραφήθηκε και έγινε η κατάλληλη προματαρική έρευνα για ανακήρυξη της σε Κρατικό Δάσος, ενώ μια άλλη έκταση 630 εκταρίων (4713 σιάλες) που βρίσκεται επίσης σε διάφορες περιοχές και που η προεργασία έγινε πιο παλιά, προωθήθηκε περαιτέρω για να ανακηρυχθεί προσεχώς σε Κρατικό Δάσος.

Κατά τον επισκοπούμενο χρόνο γύρω στα 17 πέριπου τρίανταρ δούλεψαν σχεδόν συνεχώς στην αναδάσωσή από τα οποία τα τρία ήσαν Μέντζι-Μούν για την κατασκευή λωρίδων και λάκηων.

Τα Μέντζι-Μούν δούλεψαν εκεί που το τοπίο ήταν κατά τόπους βραχάδες, ή όπου υπήρχαν γυμνά διάκενα και τα άλλα τρίανταρ δεν μπορούσαν να καλλιεργήσουν ή τέτοια καλλιέργεια δεν ενδεβούντο.

ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΞΥΛΕΙΑΣ.

Κατά τον επισκοπούμενο χρόνο η παραγωγή ξυλείας και η προμήθεια στις διάφορες Βιομηχανίες συνεχίστηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.

52,143 κ.μ. πράσινης ξυλείας κράπηκε από τα διάφορα Κρατικά Δάση και πουλήθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ και στους ιδιώτες εργολάβους, για την παραγωγή ξυλείας, μοριοσανίδων, κιβωτίων κ.τ.λ. Μια ποσότητα από 6,668 κ.μ. έμ. κλαδοξύλειας παραδόθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου για μοριοσανίδες καὶ περιέχεται στις πιο πάνω ποσότητες. Οι εισπράξεις του Τμήματος από την πώληση ξυλείας ανήλθε στις 3545,693.000 μελάς. Επιπρόσθετα, ξυλεία αξίας £184,580.000 μελάς πουλήθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ., με πίστωση.

Το πριστήριο μας στα Πλατάνια δούλεψε μόνο για πολύ λίγο χρονικό διάστημα και έσχισε 40 κ.μ. τετραγωνισμένης ξυλείας τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τη συντήρηση και ανέγερση δασικών αποικιών.

Το Τμήμα εξέδωσε 57 δόσεις για λειτουργία πριστηρίων μέσα στο 1983.

Μέσα στον διο χρόνο η αξία του εισαγομένου ξύλου και των υποπροϊόντων αυτού ανήλθε στο ποσό των £29712,243.- σε σύγκριση με £28,353,915.- του 1982, δηλαδή είχαμε μια αύξηση κατά 4.79%.

ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ

Κατά τον επισημούμενο χρόνο, δόθηκε μεγάλη σημασία στο πότισμα φυτών ιδίως στις πεδιάδες και τα πιο πολλά χρήματα δαπανήθηκαν για το σικοπό αυτό. Μια έκταση 1224 εκτάρια (9150 σκαλάν) περιποιήθηκε δασοκομικά, έναντι δαπάνης £54,267.-

Το μάζεμα σπόρου ήταν ικανοποιητικό αλλά εν πάσει περιπτώσει λιγότερο από εκείνο τού προηγουμένου χρόνου. Μάζεψαμε γύρω στα 3,092.15 κιλά σπόρου με συνολικά έξοδα £7,921.- Εξήχθηκε μια ποσότητα 50,90 κιλά και εισπράξαμε το ποσό πων £1005.450 μίλια.

Η παραγγή στα Δασικά φυτώρια ήταν 394,928 φυτά σε σύγκριση με 357,426 το 1982. Η παραγγή του 1983 με το απόθεμα του 1982 ανήλθαν στις 915,354. Στην ποσότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται 885 φυτά hohoba που παρελήφθησαν από το Τμήμα Γεωργίας για πειραματικός σικοπός. Από αυτά 138,229 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα 267,978 πουλήθηκαν στο κοινό ή σε άλλα Τμήματα και 56,275 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες και άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων.

ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Τα αποτελέσματα της Απογραφής των κυρίων ικανιών παραγωγικών δασών που άρχισε το 1981, συγκεντρώθηκαν και παρουσιάστηκαν σε έκθεση στις αρχές του 1983. Τα κυριότερα πορίσματα της απογραφής είναι:-

1. Το ξυλαπόδεμα είναι 3,130,000 έμφλοια κυβικά μέτρα (ε.κ.μ.)
2. Η περιοδική αύξηση για τα δέκα τελευταία χρόνια είναι 585,000 ε.κ.μ. (ετήσια αύξηση 58,500 ε.κ.μ.)
3. Το ετήσιο λήμμα για την δεκαετία 1982-1991 ορίστηκε σε 57,000 ε.κ.μ.

Το 1983 άρχισε ένα μήλο σημαντικό έργο η Απογραφή των δασών της Λατζιάς (*Quercus alnifolia*).

Η Λατζιά ενδημικός είναι την Κύπρο, συναντάται σ' όλα τα δάση μας, σε αμιγείς φυσικές συστάδες και σαν υπόροφος σε συγκάριμες Τραχείας και Μαύρης Πεύκης και ναλύπτει συνολικά έκταση 23,700 εκταρίων περίπου.

Εξ αιτίας της ενεργειακής αριθμής κατά τα τελευταία χρόνια οι παραδοσιακές πηγές ενέργειας, όπως το ξύλο, ξαναπόκτησαν μεγάλη σημασία με αποτέλεσμα να παρατηρείται μεγαλύτερη ζήτηση του. Επει ήταν η ζήτηση του ξύλου Λατζιάς που όπως είναι γνωστό χρησιμοποιείται για παραγγή καρβούνων άριστης ποιότητας και για θέρμανση, αυξήθηκε σημαντικά. Γι' αυτό ηρίθηκε αναγκαία η διεξαγωγή απογραφής στα δάση Λατζιάς με σκοπό την ορθολογιστική διαχείριση τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά θα γίνει απογραφή της Λατζιάς για ύπολογισμό του ξυλαποθέματος, της αύξησης και του λήμματος.

Η Απογραφή των δασών Λατζιάς θα γίνει με την μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας. Με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή επιλέγηκαν τυχαία 500 προσωρινές κυκλικές δοκιμαστικές επιφάνειες

εμβαδού 0.2 του εκταρίου, που θα τοποθετηθούν στα δάση Μαχαιρά, Αδελφοί, Τροόδους και Πάφου.

Αν μετά τη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων το σφάλμα υπερβεί το επιθυμητό, τότε ο αριθμός των δοκιμαστικών επιφανειών θα αυξηθεί ανάλογα.

Μέσα στο 1983 συμπληρώθηκε η ταξινόμηση και η χαρτογράφηση των δασών της Λατζιάς και άρχισε η λήψη των στοιχείων υπόστρου. Μέχρι το τέλος του χρόνου μετρήθηκαν 288 δοκιμαστικές επιφάνειες. Δηλαδή συμπληρώθηκε η απογραφή στα δάση Μαχαιρά, Αδελφοί και Τροόδους και άρχισε στο δάσος Πάφου που υπολογίζεται να τελειώσει μέχρι το τέλος του επόμενου χρόνου.

Κατά τη διάρκεια του 1983, 1257 εκτάρια (9,397 σκάλες) δασικής γης ενοικιάσθηκαν για αγροτική και απηνοτροφική αξιοποίηση. Εισπράχθη το ποσό των £18,258.- Κατά τη διάρκεια του έτους 1983 εκδόθηκαν 22 ερευνητικές άδειες, 12 άδειες λατομείων και 7 άδειες μεταλλείων.

ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολλέγιο της Κύπρου συμπλήρωσε το 1983 το 32ον Αιαδημαϊνδρν έτος. Επήραν το διπλωμα τους 10 Κύπριοι, 1 από το Πελίς, ένας από τις Σεύχελλες, ένας από την Ζαμπία και ένας από τας νήσους Φετζι. Το 33ον Αιαδημαϊνδρν έτος άρχισε την 3ην Οκτωβρίου, 1983 με 40 φοιτητές από τους οποίους 29 Κύπριοι και 11 αλλοδαποί.

Εκπαιδευτική εκδρομή πραγματοποιήσαν στην Κύπρο και 19 φοιτητές που παρακολούθησαν σειρά μαθημάτων για M.Sc. στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης συνοδευόμενοι από καθηγητές τους.

Η Κύπρος οργάνωσε και φιλοξένησε την εννάτη Σύνοδο της Δασικής Επιτροπής Μέσης Ανατολής από τις 4-11 Ιουνίου, 1983.

ΔΑΣΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Η Δασική Έρευνα και η Δημοσιότης συνεχίστηκαν πάγια στις διεξ γραμμές δύπας και στο παρελθός, έναντι δαπάνης £4,196.-

Ανάλυτικά η Έρευνα έδωσε σημασία στον εμπλουτισμό της χλωρίδας με την εισαγωγή και δοκιμή ξενικών ειδών, στην δασική γενετική με την παραγωγή καλής ποιότητας σπόρου με την εγκατάσταση σποροπαραγωγικών συστάδων, Δασοβοτανικού Κήπου και Τράπεζας Κλάνων, και τη δασική προστασία εναντίον εντόμων και μηκύτων.

ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

I. ΔΑΣΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Η κατασκευή νέων και η βελτίωση υφισταμένων δρόμων, συνιστά μια πολύ σπουδαία δριστηριότητα του Τμήματος γιατί από τη μια εξυπηρετεί τη Δασική προστασία, περιποίηση και εκμετάλλευση και από την άλλη εξυπηρετεί τον τουρισμό και την συγκοινωνία μεταξύ των διαφόρων χωριών.

Κατά τον επισκοπούμενο χρόνο η πιο κάτω εργάσσατείνε όποιο το Τμήμα Δασών.

(α)	1.770	χιλιόμετρο. δασικών δρόμων με δαπάνες	£ 5,988.-
(β)	7.825	" στενών δρόμων προσπέλασης με δαπάνες	£16,878.-
(γ)	33.940	" εξαγωγικών δρόμων με δαπάνες	£84,493.-
(δ)	3.210	" δρόμων επλατύνθησαν με δαπάνες	£ 6,460.-
(ε)	Κατασκευή δύο γεφυρών στον δρόμο Αγ. Ειρήνης - Κυπερούντα έναντι δαπάνης	£ 3,460.- εδώ θησαν από τον Επαρχο Λευκωσίας	£ 1,540.-

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω το Τμήμα ανέλαβε μέσα στα δύση για λογαριασμό του Τμήματος Υδάτων την εκτέλεση των πιο κάτω:

Κατασκευή 1.410 χλμ στενών δρόμων προσπελάσεως Δικέφαλος-Βασιλικός κοντά στο χωριό Λάγια έναντι δαπάνης £3,000.- Επιπρόσθετως 1.325 χλμ. στενών δρόμων προσπελάσεως στο Αποθέρι. Κοντά στο χωριό Καιοπετρίδας έναντι δαπάνης £2,440.-

Πέραν των πιο πάνω 1328 χιλιόμετρα δρόμων, 603 χιλιόμετρα στενών δρόμων προσπέλασης και 458 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων έχουν συντηρηθεί με δαπάνη £50,648.-

Το αλικό μήνος των δασικών δρόμων στο τέλος του 1983 ήταν 1329.61 χιλιόμετρα δασικών δρόμων, 611.27 χιλιόμετρα στενών δρόμων προσπέλασης και 491.89 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

II. ΔΛΣΙΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.

Η Δασική Υπηρεσία διατηρεί και συντηρεί ένα πολύ καλό τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Δαπανήθηκε το ποσό των £25,671.- για τη συντήρηση. Οι παραγγελίες εξοπλισμού στο Εξαπέρινό που δεν έφτασαν έγκαιρα το 1982 και στο χισαν £6,450.- πληρώθηκαν μέσα στο 1983.

Το σύστημα κατά το τέλος του 1983 αποτελείτο από:-

- α) 406.6 χιλ. τηλεφωνικά γραμμάν
- β) 384 τηλέφωνα
- γ) 9 τηλεφωνικά κέντρα
- δ) 14 Ενδιαμέσους ραδιοτηλεπικοινωνιακούς σταθμούς (7 V.H.F.)
- ε) 4 ραδιοτηλεπικοινωνιακούς σταθμούς ελέγχου
- ζ) 143 ασυρμάτους αυτοκινήτων
- η) 116 φορητούς ασυρμάτους
- θ) 12 μεγάφωνα (πάνω σε οχήματα)

(ι) 7 φορητά μεγάφωνα (τηλεβρές)

(κ) 3 Σταθμοί Αναμέταδόσεως

Ι Ι Ι. ΔΑΣΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

Μέσα στο 1983 δέχισε τὸ ιτίσιμο ἐνδές Δασικού Σταθμού ποντά στον Ορμόντα, σ' αντικατάσταση του Σταθμού της Εεραριάνας που κατεδαφίστηκε κατά τη διαπλάτυνση του δρόμου. Κατήδατα - Προδρόμου. Η δαπάνη ανήλθε στο ποσό των £4,781.- και παραχωρήθηκε από τα Δημόσια Έργα. Με πιστώσεις που ανέρχονται στις £3,200 και παραχωρήθηκαν από το Κ.Ο.Τ. ιτίσθηκαν 4 αποχωρητήρια στον εκδρομικό χώρο Εεραριάνας, και από ένα στη Χιονιστρά, στα Πλατάνια και στην Αγ. Παρασκευή. Μεγάλες βελτιώσεις έγιναν στους Δασικούς Σταθμούς Γιαλιάς και Κάμπου με δαπάνη £4,870.- Συνηθίσμενες βελτιώσεις έγιναν σε διάφορα Δασικά ιτίρια συγολικής δαπάνης £13,924.- Για τον εξοπλισμό διαφόρων δασικών ιτίρων δαπανήθηκε το ποσό των £3,169.-

ΙV. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΧΗΜΑΤΑ.

Κατά το έτος 1983 δαπανήθηκε το ποσό των £262,935.- για τη συντήρηση του Μηχανουργείου μας στην Αθαλάσσα.

Μέσα στο 1983 αγοράστηκαν μεταξύ δλλων δευτερευόντων μηχανημάτων, ένδεικα αλυσοπρέοντα. Από το κονδύλι των δευτερευόντων μηχανημάτων ξοδεύτηκε το ποσό των £2,993.-

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ,

Το Τμήμα Δασών κατά το 1983 συνεισέφερε μεγάλως στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για την διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος, με διάφορες δραστηριότητες διαπέρα :-

α) Το Τμήμα ενέτεινε την προσπάθεια του για διατήρηση του δασικού περιβάλλοντος με οργάνωση διαλέξεων, εθελοντικής εργασίας, εορτές και ομιλίες από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση για την εξάπλωση της δενδροφύτευσης και προστασίας

της φύσεως και του περιβάλλοντος. Η αποτελεσματική προστασία του υπηριακού αγρινού *Ovis ammon Cyprius* .., η οποία συνεχίστηκε βοήθησε στην αύξηση του πληθυσμού του. Δεν είχαμε μέχρι τώρα καμιά αναπαραγγή από τα δύο ελάφια *Dama-dama* που ευρίσκονται σε περιφραγμένο χώρο στο Δασικό Σταθμό Πλατανιάν. Μέσα στο 1983 δόθηκαν δωρεάν από τη Κυβερνηση της Ελβετίας δύο θηλυκά ελάφια *Dama-dama* και ένα αρσενικό και τοποθετήθηκαν σε ξεχωριστό πλουβί στο Σταυρό της Ψάνθας δίπλα στο κλουβί των αγριανίδων. Τα ζείνα αυτά προσελκύουν πολλούς επισκέπτες που τα παρακολουθούν με ζωηρό ενδιαφέρο.

β) Ένα πόσο από £6,098.- δαπανήθηκε για την ανάπτυξη ή και επένταση των εκδρομικών χώρων. Επίσης το ποσό των £9,756.- δαπανήθηκε για τον καθαρισμό των διαφόρων εκδρομικών χώρων μέσα στα δύση.

γ) Το Τμήμα Δασών κατασκεύασε 1.3 χλμ. Μόνοπάτι Μελέτης της Φύσης. Γύρω από τη Χιονίστρα με πιστώσεις που παραχώρησε ο Κ.Ο.Τ. Επίσης ένα άλλο παλέο και στενό μονοπάτι από το Κρυό Ποταμό στα Καληδάνια μήκους 2.0 χιλιομέτρων, πάλι με δαπάνες του Κ.Ο.Τ. διαπλατύνθηκε, θελτιώθηκε και μετετράπη σε Μόνοπάτι Μελέτης της Φύσης. Όλα αυτά τα μονοπάτια συγκεντρώνουν τεράστιο ενδιαφέρο τόσο από ντόπιους όσο από ξένους τουρίστες.

δ) Το Συμβούλιο Βελτιώσεως Αγ. Νάπας παρεχώρησε £16,730 στο Τμήμα Δασών για τον Ηλεκτροφωτισμό του Κατασκηνωτικού Χώρου της Αγ. Νάπας. Μέχρι τέλος του 1983 ξοδεύτηκαν £16007 το δε υπόλοιπο ποσό θα ξοδευτεί μέσα στο 1984.

ε) Το Νοέμβριο του 1983 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε (απόφαση 23952) να ιηρύξει μέρος του γνωστού δάσους Λεπρών παρά την Παιδαγγική Ακαδημία σε Κύριο Κρατικό Δάσος και στη συνέχεια σ' Εθνικό Δασικό Πάρκο. Η ανακήρυξη σ' Εθνικό

Δασικό Πάρκο έγινε με τη δημοσίευση στις 30.12.83 στην επίσημο Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αυτό είναι το πρώτο Κρατικό Δάσος που αηρύχτηκε σε Εθνικό Δασικό Πάρκο.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ.

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης η οποία ευφράζεται ταυτόχρονα και μέσον του Τμήματος Δασών προσφέρθηκε απασχόληση σε περιοίκους των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε ταυτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 472, 160 εργάσιμες άρες έναντι δαπάνης 5684,521.- Εκτός από τα άτομα που απασχόλησε το Τμήμα απ'ευθείας, ένας αριθμός υλοτόμων απασχολήθηκε για την εκκοπή και μεταφορά των πρώτων υλών στις διάφορες Δασικές Βιομηχανίες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται προς το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για την σημαντική και αποτελεσματική βοήθεια για την εκτέλεση των εργασιών του Τμήματος μας. Ευχαριστίες εκφράζονται προς όλα τα Υπουργεία και Τμήματα για τη στενή συνεργασία ως επίσης την Αστυνομία, Εθνική Φρουρά, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρεττανικές Βάσεις, την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, τους Προσιδίους, τους Οδηγούς, το Φιλοδασικό Σύνδεσμο Κύπρου και δλες τις Οργανώσεις και άτομα για την ευγενή βοήθεια που προσέφεραν στο Τμήμα με διαφόρους τρόπους. Τέλος θερμές ευχαριστίες εκφράζονται προς το ανώτερο και πατώτερο προσωπικό του Τμήματος για τον ζήλο στο καθήκον και την σκληρή εργασία και συνεργασία που επέδειξαν. Χωρίς τη δική τους συνεισφορά κανένας στόχος δεν μπορούσε να πετύχει.